

Tilråding om vern av
Bambleåsen naturreservat
i Bamble kommune

Parti med eldre lind på sørsiden av Bambleåsen. Foto: Jon T. Klepsland

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Mai 2019

INNHOOLD

1. Forslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag	3
3. Verneverdier.....	4
4. Andre interesser	4
5. Trusler mot verneverdiene	4
6. Saksbehandling	5
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.	6
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
9. Lokal og sentral høring	6
9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring	6
9.2 Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring	6
9.3 Fylkesmannens kommentarer og tilrådninger til de generelle merknadene.....	7
9.4 Merknader til det foreslåtte området	7
9.5 Fylkesmannens kommentarer og tilrådninger til det foreslåtte området.....	10

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift for Bambleåsen naturreservat.....	12
2. Forslag til avgrensning av Bambleåsen naturreservat.....	14

1. Forslag

Fylkesmannen legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Bamble kommune i Telemark fylke. Tilrådingen omfatter vern av et nytt naturreservat. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Området som foreslås vernet er:

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa	Verneverdi
Bambleåsen naturreservat	53/1, 53/2	Bamble	1137	Lokal (*)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
 - b) representerer en bestemt type natur,*
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av arter og naturtyper i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil således være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saka.

3. Verneverdier

Et vern av det foreslåtte området vil sikre arealer med til dels store verneverdier, jf. også formålsbeskrivelsene nedenfor. Naturreservatet har lokal verneverdi.

Verneplanarbeidet er utført med bakgrunn i bl.a. følgende rapport:

Klepsland J. T. 2018. Naturverdier for lokalitet Bambleåsen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2017. NaRIN faktaark. BioFokus.
(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6106>)

Det er også lagt vekt på andre verneverdier i det aktuelle området. Fylkesmannen har i tillegg til det som er beskrevet av miljøverdier i ovennevnte rapport kunnskap om flere fuglearter innenfor - eller i nær tilknytning til foreslått verneområde – som hever verneverdiene i området. Det gjelder arter som vepsevåk og fiskeørn som begge er på den norske rødlista. Hubro har tidligere hekket innenfor verneområdet og på sikt kan det ikke utelukkes at arten vil kunne reetablere seg på denne hekkeplassen.

Formål med fredningen

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av en mosaikk av flere skogtyper med innslag av eldre og varmekjær skog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av gammel furuskog og eik-furuskog med til dels gode forekomster av død ved og flere trua og sjeldne arter av lav, mose og sopp.

Etter Fylkesmannens vurdering tilfredsstiller området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus for området

Arealene er avsatt til LNFR-område i kommuneplanens arealdel.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift kan i deler av området være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne fylkesmennene tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Fylkesmannen forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Fylkesmannen forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Konkret om området

Tilbud om frivillig vern av Bambleåsen naturreservat ble mottatt fra grunneier via Skogeierforbundet 12. oktober 2016. Forhandlinger om erstatning er ikke fullført og tilrådingen oversendes derfor med forbehold om at det vil bli inngått avtale mellom partene.

Meldingsfasen

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 20. november 2018. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet.

Høringsfasen

I samsvar med naturmangfoldloven og saksbehandlingsreglene til denne om opprettelse av verneområder, jf. veileder M 481 | 2016 fra Miljødirektoratet, sendte Fylkesmannen forslaget til vern ut på høring 25. februar 2019, med frist 25. april 2019. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn to uttalelser til lokal/regional høring og fem uttalelser til sentral høring.

Videre saksgang

Fylkesmannen sender nå, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet. Det vises til forbehold nevnt over.

Direktoratet fremmer så saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Fylkesmannen får deretter vanligvis i oppdrag å bekjentgjøre vedtaket og sørge for at naturreservatet blir

forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Fylkesmannen oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.

Det foreslås ingen endringer av navn på dette området eller endringer av grensene for det etter høring.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.

Det er etter Fylkesmannens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen ble sendt på lokal høring til grunneierne, Bamble kommune, til Telemark fylkeskommune, samt til følgende berørte brukerorganisasjoner, regionale statlige etater, næringsinteresser og lokale interesseorganisasjoner: Bamble Bondelag, Bamble JFL, Bamble skogeierlag, Bamble Turlag, Forum for natur og friluftsliv Telemark, NJFF Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, Norsk Ornitologisk forening, Telemark, NVE Region Sør, Skagerak Energi AS, Statens Vegvesen Region Sør, Telemark Bonde- og småbrukarlag, Telemark Bondelag, Telemark Botaniske forening, Telemark Orienteringskrets, Telemark Sau og Geit og Telemark Turistforening.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge.

9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Ingen merknader.

9.2 Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Ingen merknader.

9.3 Fylkesmannens kommentarer og tilrådninger til de generelle merknadene

Ingen kommentarer.

9.4 Merknader til det foreslåtte området

Lokal høring

Statens vegvesen Region Sør (brev av 22.04.2019) har ingen merknader til forslaget.

NJFF Telemark (brev av 23.04.2019) uttaler følgende: «Så langt vi kan se, ivaretar forslaget til verneplan for alle de syv naturreservatene i hovedsak NJFF Telemark sine interesser. Vi har likevel en innvending til forslaget i §7, for reservatene «Urdknuten», «Brokefjellet», «Bjørndalsfjellet» og «Bambleåsen». Normalt bruker det under §7, «Unntak det kan gjevast løyve til», å være et punkt som sier at «Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi løyve til tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk», dette er utelatt fra verneforskriftsforslaget til de fire reservatene nevnt over. NJFF Telemark ønsker dette punktet inn igjen under §7. Ellers har vi ingen innvendinger til vern, så lenge verneforskriften forblir uten vesentlige endringer.»

Norges skogeierforbund (epost av 26. juni 2019) som representerer grunneier Geir Brekka kom med følgende innspill:

...»Geir Brekka var med for å vise oss driftsveger og stier. Ved Lomtjern ber han dessuten om at grensen for reservatet justeres litt, slik at han kan bygge traktorveg ut ifra eksisterende traktorveg for å nå utenforliggende areal uten å påvirke det arealet som vernes til naturreservat. På vedlagt kart er grensen tegnet inn med oransje strek slik den må være for å få dette til. Justeringen gir ca. 1 dekar mindre areal. Vi forventer at dette er OK for vernemyndighetene. Stiene som er tegnet inn er merket i terrenget. Traktorvegene og stiene som er tegnet inn på vedlagte kart bes om at tegnes inn på vernekartet. I tillegg er det en gammel gapahuk på toppen av Bambleåsen. Den er bygget i stein og er i bra stand. Den bør merkes av på vernekartet og i Verneforskriften bør det tas inn at traktorveger, stier og gapahuk kan vedikeholdes og brukes. Regner med at det er OK».

Sentral høring

Språkrådet (brev av 27.02.2019). Språkrådet har ingen merknader til navneforslaget.

Riksantikvaren (epost av 28.02.2019) uttaler følgende:

«Vi viser til høring av verneplaner for syv nye naturreservat i følgende kommuner: Bamble, Drangedal, Fyresdal, Kviteseid, Seljord og Skien. Fylkeskommunen er høringspart for kulturhistoriske interesser i slike saker. Vi viser derfor til kulturminneforvaltningen i Telemark fylkeskommune og behandler ikke saken.»

Statnett (brev av 15.03.2019) uttaler følgende (situasjonskart er vedlagt uttalelsen):

«Det vises til epost av 25.02.2018 vedr. høring av forslag til opprettelse av syv nye områder for frivillig vern av skog i Telemark av 21. november 2018. Verneplanarbeidet gjelder arealer der grunneier har kommet med tilbud om frivillig vern av skog.

Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. Dette innebærer å drifte ca. 11 000 kilometer med transmisijsnettledninger og 150 transformatorstasjoner over hele landet. Statnett er også ansvarlig for strømforbindelsene til utlandet.

Statnett uttaler seg til planene ved å være eier av 420 kV transmisjonsnettledningen Arendal - Bamble som går over Bambleåsen, se vedlagt situasjonskart. Ledningen Arendal - Bamble er en hovedforbindelse for kraftforsyning en mellom Sørlandet og Østlandet.

Statnetts merknader

Et eventuelt fremtidig skogvern må ikke vanskeliggjøre adkomst, ombygging, drift og vedlikehold av 420 kV transmisjonsnettledningen Arendal - Bamble, heller ikke reparasjon ved akutte hendelser. Ledningen med tilhørende klausuleringsbelte er vist på vedlagt situasjonskart. Klausuleringsbeltet til ledningen er 40 meter bredt, 20 meter til hver side for senter av ledningen. Statnett har konsesjon til å eie, drifte og vedlikeholde ledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler, herunder også rettighet til å rydde skog. I sideskrått terreng vil det ofte være nødvendig å rydde vesentlig bredere enn klausuleringsbeltet, for å unngå at store trær faller over ledningen.

Statnett ba i uttalelse til oppstartsmeldingen for verneområdet om at klausuleringsbeltet i tillegg til et belte på 80 meter sør for ledningen måtte unntas vernet for å sikre drift og mulig bygging av ny ledning. Fylkesmannen har ikke imøtekommet Statnett på dette punktet. Statnett ba videre om en generell dispensasjon for all motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold. Fylkesmannen skriver i sin vurdering at de ikke ønsker å åpne for et generelt fritak for motorferdsel uten å begrunne dette videre.

Kommentarer til avgrensning

Statnett gjentar med denne høringsuttalelsen at det på sikt vil oppstå behov for fornyelse av ledningsanlegget med eksempelvis fornyelse av eksisterende ledning, eller at det bygges en ny ledning parallelt med den eksisterende. Valg av løsning avklares gjennom konsesjonsprosess etter energiloven. Det må derfor sikres mulighet til en slik fremtidig fornyelse av anlegget.

Statnett har fremdeles som primært ønske at klausuleringsbeltet til 420 kV transmisjonsnettledningen Arendal-Bamble, i tillegg til et belte på 80 meter inntil og på sørsiden av ledningen, unntas fra naturreservatet.

Kommentarer til forskriften / Statnett ber om at følgende forhold hensyntas ved utarbeidelse av verneforskrift

Motorferdsel:

Statnett fremholder at vernebestemmelsene må åpne for at Statnett fortsatt skal kunne gjennomføre bakketransport med motoriserte kjøretøy for bygging, drift, vedlikehold, akutte reparasjoner og fornyelse av transmisjonsnettlet uten behov for dispensasjon, eventuelt med en form for varsling i forkant av arbeider som kan planlegges. Ved akutte hendelser må det være åpent for å varsle i etterkant av transporten. Statnett ber om at nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse gis et generelt unntak fra ferdelsbestemmelenes i verneforskriftens § 6.

Med et stadig økende antall verneområder i Norge vil kravet om å søke dispensasjon føre til betydelig mer administrasjon, planlegging og økt ventetid i forbindelse med koordineringen av vedlikehold på Statnett sine ledninger. Dette vil også medføre økt belastning på forvaltningsmyndigheten i form av søknader som må besvares.

Statnett foreslår at det kan utarbeides en transportplan i samråd med vernemyndigheten, slik at en kan føle seg trygg på at det blir valgt gode traséer for transport. Transportplanen kan vise traséer for adkomst til ledningstraséen og samtidig anslå omfanget av forventet årlig transport. Målet med planen må være å tilstrebe forutsigbarhet rundt transporten og minst mulig skade i terrenget. En slik transportplan vil i så fall tilfredsstillende myndighetenes ønske om å ha kontroll på Statnetts motoriserte transport i verneområdene ref. Miljødirektoratets vurderinger gjort i forbindelse med foredrag til kongelig resolusjon og verneforskrifter for vern av 22 skogområder av 7. des. 2018, Klima og miljødepartementet saksnr 18/2817; "Forskriftsmalen fastsetter søknadsplikt for motorferdsel utover dette. Bakgrunnen for dette er at forvaltningsmyndigheten blant annet skal ha mulighet til å kunne styre hvilke typer kjøretøy som benyttes og til hvilken tid eller etter hvilken trasé kjøringen skal skje. Dispensasjonsordninger tas ikke inn for å hindre nødvendige tiltak eller nødvendig kjøring, men fordi det i enkelte sårbare områder er ønskelig å styre bruken av kjøretøy slik at det ikke oppstår unødvendige konflikter og skader på naturmiljøet."

En slik ordning vil etter Statnetts oppfatning være besparende både for ledningseier og for forvaltningsmyndigheten som må håndtere alle dispensasjonssøknadene som ellers ville blitt generert.

Hogst:

Av hensyn til sikker strømforsyning forutsetter Statnett at nødvendig hogst i skrått sideterreng, også utenfor rettighetsbeltet, kan utføres med hjemmel i forskriftens § 4 generelle unntak fra vernebestemmelsene der det fastslåes at vernebestemmelsene ikke skal være til hinder for drift og vedlikehold. Slik hogst kan i denne sammenheng utgjøre alt fra enkeltrær til mindre flater, avhengig av skogtilstand og terreng.

Statnett foreslår følgende tillegg i forskriftens § 4 f) vedr. rett til drift og vedlikehold i generelle unntak fra vernebestemmelsene: Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.»

Bane NOR (brev av 23.04.2019) uttaler at verneforslaget ikke berører jernbanens interesser og at de derfor ikke har merknader til forslaget.

NVE (brev av 26.04.2019) uttaler følgende (situasjonskart er vedlagt uttalelsen som fig. 1): «NVE har kommentarer knyttet til transmisijsnett i Bambleåsen naturreservat og reguleringsmagasin i Sandvika naturreservat. Verneforslag til de andre fem områdene har vi ikke noen merknader til.

Transmisijsnett i Bambleåsen naturreservat

Oppgradering og fornyelse ved eventuelt parallell kraftlinje Bambleåsen krysses av en 420 kV linje Arendal-Bamble (Figur 1). I uttalelsene til oppstartsmeldingen og til høringen ber Statnett om at klausuleringsbeltet til linjen (20 meter til hver side av ledningen), i tillegg til et belte på 80 meter inntil og på sørsiden av ledningen, unntas fra naturreservatet. Grunnen til det er å sikre drift og sette av plass til en mulig ny linje parallelt med den eksisterende som kan være nødvendig ved fornyelse av ledningsanlegget. Fylkesmannen har ikke imøtekommet Statnetts ønske, fordi det ikke foreligger konkrete planer om en slik parallell linje. Fylkesmannen viser til §4 som åpner for å oppgradere og fornye kraftledninger, når tiltaket ikke skader verneverdiene nevneverdig. Det er også vist til §8 i verneforskriften og §48 i naturmangfoldloven om generelle dispensasjonsbestemmelser. Disse sier at forvaltningsmyndigheten kan gi unntak fra

forskriften, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

En ny linje vil trenge konsesjon etter energiloven. I konsesjonsprosessen skal verneverdier vurderes nærmere opp mot forsyningssikkerhet for konkret trasevalg.

Planlagt drift og vedlikehold

Forslaget til forskrift for Bambleåsen inneholder standardbestemmelser for nettlinjier i §§4,6 og 7. Dette betyr at Statnett må søke om dispensasjon for drift og vedlikehold som ikke er knyttet til akutt utfall. For å redusere tidsbruk til administrasjon og planlegging av vedlikehold av transmisjonsnett foreslår Statnett at slike tiltak skal også falle under generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i §6. Statnett foreslår å utarbeide et transportplan i samråd med vernemyndigheten. En slik plan kan vise trasevalg og omfang av forventet årlig transport.

NVE støtter forslaget til Statnett. En slik plan gjør ferdsel knyttet til drift og vedlikehold av nettanlegg i naturreservatet forutsigbar for vernemyndigheten, samtidig som det reduserer tidsbruk knyttet til planlegging av vedlikehold av transmisjonsnett for Statnett. Myndighetene har som mål å verne mer skog, og dette fører til mange verneområder og økt tidsbruk og økte planleggingskostnader for Statnett.

Sikringshogst

I skrått sideterreng kan det være behov for sikringshogst også utenfor klausuleringsbeltet. Dette kan gjelde både enkeltrær og mindre flater. Sikringshogst reduserer fare for akutt utfall, og er nødvendig for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand. For å sikre at sikringshogst utenfor klausuleringsbeltet er ivaretatt ber Statnett om å forsterke §4f i forskriften ved å legge inn «i og inntil verneområdet». NVE støtter forslag til Statnett og ber om å legge til at slike tiltak gjelder også fare for akutt utfall. §4f vil da lyde: Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.»

9.5 Fylkesmannens kommentarer og tilrådninger til det foreslåtte området

Fylkesmannens kommentarer og tilrådning

Mindre språklige endringer og rettelser i forskriftene blir ikke kommentert nærmere. Større endringer og tilføyelser er vist i kursiv.

Når det gjelder uttalelsen fra NJFF Telemark, så er den aktuelle formuleringen lagt inn i forskriften (der den normalt er med), jf. § 7 j.

Når det gjelder uttalelsen fra Statnett, bes det om at klausuleringsbeltet på 40 meter for eksisterende linjenett tvers igjennom verneområdet (20 meter på hver side for senteret av linjenettet) unntas fra reservatet. Statnett sier også at det i framtiden kan bli aktuelt å bygge en ny kraftlinje parallelt ved eksisterende linje. Det bes derfor om ytterligere 40 meter klausuleringsbelte i tillegg til eksisterende, det vil si til sammen 80 meter bredde totalt gjennom hele verneområdet. Dette er basert på en tenkt framtidig utvikling, ikke en konkret plan.

Fylkesmannen kan ut fra dette ikke tilrå at det tas ut en sone på 80 meter bredde tvers igjennom hele foreslått verneområde, og det foreslås ikke å grense ut eksisterende kraftlinje. Vi viser her til standard bestemmelser for kraftlinjer i §§ 4, 6 og 7. Som generelt unntak fra verneforskriften i § 4 gis det åpning for:

- Drift og vedlikehold, amt istandsetting ved akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg.
- Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

Skulle det senere komme konkrete planer om en helt ny kraftlinje, så viser vi til § 8 i forskriften og § 48 i naturmangfoldloven.

Statnett har i tillegg et ønske om en generell åpning for motorferdsel. Vi ønsker ikke å åpne for generelt fritak for motorferdsel. Her legger vi til grunn at følgende formuleringer i verneforskriften ivaretar behovene på en tilfredsstillende måte:

I § 6 ligger det inne som direkte unntak at: *"Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten."*

Motorferdsel i forbindelse med ordinær drift og vedlikehold behandles normalt etter søknad, jf. verneforskriftens § 7. Det kan imidlertid vurderes flerårige tillatelser til motorferdsel i forbindelse med slik ordinær drift og vedlikehold av kraftledninger. Blant annet bør flerårige tillatelser vurderes hvis dette er effektivt både for forvaltningsmyndigheten for verneområdet og for søker, og under forutsetning om at verneverdiene kan ivaretas på en tilfredsstillende måte, for eksempel ved at motorferdselen begrenses til fastlagte traseer.

NVE støtter uttalelsen fra Statnett, og vi viser til våre kommentarer til denne.

Når det gjelder innspillet om noen endringer i forhold til grensejustering, traktorveier, stier og en gapahuk fra Norges skogeierforbund som representerer grunneiersiden, så er dette imøtekommet og kart og forskrift er endret i samsvar med dette.

Konklusjon

Fylkesmannen anbefaler at området blir vernet som naturreservat med fredningsforskrifter og avgrensninger som i høringsforslaget, med de tillegg som kom inn i forbindelse med høringen, og som er vist i kursiv i forskriften.

Vedlegg 1

Forslag til forskrift for Bambleåsen naturreservat, Bamble kommune, Telemark

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av en mosaikk av flere skogtyper med innslag av eldre og varmekjær skog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av gammel furuskog og eik-furuskog med til dels gode forekomster av død ved og flere trua og sjeldne arter av lav, mose og sopp.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Bamble kommune: 53/1 og 53/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 1137 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bamble kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller

andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.

- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet.
- f. Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g. Oppgradering/fornyning av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene nevneverdig.
- h. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- i. Utsetting av saltsteiner.
- j. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- k. Bålbrenning med tørrkvist eller ved en har med seg.
- l. Vedlikehold av eksisterende traktorveier vist på vernekartet i henhold til tilstanden på vernetidspunktet.
- m. Vedlikehold av eksisterende gapahuk vist på vernekartet.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. *Sykling*, bruk av hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- c. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.

- d. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f. Oppgradering/fornyelse av kraftlinjer som ikke faller inn under § 4 g.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f, g, i og l, og § 7 b, d, f, g og j.
- j. *Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.*

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2: Kart over Bambleåsen naturreservat, se eget vedlegg.